

Informe de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació relatiu al compliment, durant l'exercici 2016 de l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell, pel qual s'estableixen directrius per a l'aplicació de clàusules de caràcter social en la contractació de l'Administració de la Generalitat i el sector públic, i també en matèria de subvencions de l'Administració de la Generalitat

1. INTRODUCCIÓ

La inserció de clàusules d'índole social formen part del moviment de responsabilitat social impulsat des de la Unió Europea els inicis de la qual es van arreplegar en el llibre verd *La contractació pública en la Unió Europea: Reflexions per al futur* (Brussel·les 27.11.1996). Aquesta possibilitat d'inserir aspectes socials en la contractació s'arreplegaven en la Directiva 2004/18/CE, sobre procediments d'adjudicació de contractes públics d'obres, subministraments i serveis i en la Directiva 2004/17CE, per als sectors especials; i de forma més recent en la Directiva 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública.

En l'àmbit autonòmic, l'Acord de 29 d'abril de 2011 (DOCV núm. 6513, de 04.05.2011), del Consell, pel qual s'impulsen mesures d'estalvi energètic i utilització racional dels recursos en la gestió de l'Administració de la Generalitat, estableix en l'apartat tercer la determinació del Consell a "impulsar la incorporació de directrius mediambientals en els procediments de compra i contractació pública de les administracions públiques de la Generalitat, a través de polítiques de compra pública verda, mitjançant la incorporació de criteris i especificacions mediambientals per a l'execució d'obres i l'adquisició de béns i serveis, d'acord amb les directrius establides en la Directiva 2004/18/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març, i en la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de Contractes del Sector Públic", seguint, així mateix, els objectius del Pla de contractació pública verda de l'Administració general de l'Estat, publicat en l'Ordre/pre/116/2008, de 21 de gener, pel qual es pretén complir les metes establides per la Comunitat Europea en l'Estratègia revisada per a un desenvolupament sostenible.

Així mateix, l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell (DOCV núm. 7498, de 02.04.2015), estableix les directrius de política general per a l'aplicació de clàusules de caràcter social en la contractació de l'Administració de la Generalitat i el sector públic, i també en matèria de subvencions de l'Administració de la Generalitat, respectant la competència dels òrgans de contractació de la Generalitat, i també la dels òrgans gestors de subvencions, entenent per clàusules socials aquelles que estableixen la inclusió d'aspectes de política social en els procediments de contractació pública i en l'atorament d'ajudes i subvencions.

Per la seua banda, el ple de les Corts, en la sessió de 25 de febrer de 2016, va aprovar la Moció 8/IX, sobre la finalització urgent de la Guia de clàusules de responsabilitat social, aplicable en les contractacions i subvencions públiques que realitzen la Generalitat i qualsevol empresa pública o entitat adscrita.

Per Acord del Consell en data 4 d'agost de 2016 (DOCV núm. 7852, de 17 d'agost de 2016, i DOCV núm. 7864, de 2 de setembre, de correcció d'errors) va ser aprovada la Guia pràctica per a la inclusió de clàusules de responsabilitat social en la contractació i en subvencions de la Generalitat i el sector públic. Aquesta guia és un instrument que facilita el desenvolupament de polítiques públiques socials, ambientals, d'ocupació i de competitivitat i innovació.

2. COMPLIMENT DE L'ACORD DE 27 DE MARÇ DE 2015 SOBRE L'APLICACIÓ DE CLÀUSULES SOCIALS

La Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació té entre les seues funcions la d'impulsar i coordinar l'aplicació de les polítiques i instruments de responsabilitat social en les administracions públiques i, especialment, en l'àmbit competencial de la Generalitat i el sector públic, funcions que han sigut atribuïdes a la Direcció General de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern.

Amb l'objecte de complir al que disposa l'apartat Desé de l'esmentat Acord de 27 de març de 2015, del Consell, la Direcció General de Responsabilitat Social i Foment va sol·licitar que cada Conselleria traslladara d'esta sol·licitud als organismes públics dependents de cada una d'elles (societats mercantils, fundacions de sector públic i consorcis adscrits a la mateixa).

	ENTRADA INFORME
Presidència	13/02/2017
C.Vicepresidència Igualtat i Polítiques Inclusives	07/02/2017
C.Hisenda i Model Econòmic	31/01/2017
C.Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	31/01/2017
C.Educació, Investigació, Cultura i Esport	06/02/2017
C.Sanitat Universal i Salut Pública	24/02/2017
C.Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	06/02/2017
C.Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural	09/02/2017
C.Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori	31/01/2017
C.Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació	16/02/2017

3. RESERVA DE CONTRACTES

El punt cinqué de l'esmentat Acord, de data 27 de març de 2015, disposa que els òrgans de contractació han de reservar la participació en els procediments d'adjudicació de contractes a centres especials d'ocupació, o l'execució en el marc de programes d'ocupació protegit, quan, almenys el 70% dels treballadors i treballadores afectats i afectades siguen persones amb discapacitat que, a causa de l'índole o la gravetat de les seues deficiències, no puguen exercir una activitat professional en condicions normals d'ocupació ordinària, tot això de conformitat amb el que disposa la normativa en matèria de contractes del sector públic.

En aquest sentit, mitjançant la Llei 31/2015, de 9 de setembre, es va modificar la disposició addicional cinquena de la Llei de contractes del sector públic, i així s'entén el percentatge del 70% referit al 30%.

Per la seua banda, l'esmentat acord determina que els objectes contractuals susceptibles de reserva són les obres de conservació i els serveis de manteniment i conservació de béns

immobles, els serveis de missatgeria, correspondència i distribució, arts gràfiques, neteja i bugaderia, restauració, recollida i transport de residus, hostaleria, serveis socials, logística, hostalatge i turisme rural, i també els serveis i els subministraments auxiliars per al funcionament de l'Administració.

Els contractes reservats han de representar en còmput anual, almenys, el 3% del nombre de contractes adjudicats en l'exercici pressupostari immediatament anterior, en cada una de les conselleries en què s'estructura el Consell, i també en cada una de les entitats del sector públic dependents de la Generalitat, i cal que s'emeta un informe motivat en el cas que no s'arribe a aquesta xifra.

CONSELLERIA	Contractes reservats
Presidència	1 contracte per quantia de 9.623,55 €, sobre un total d'adjudicacions de 2.635.975,02 €
Vicepresidència, Igualtat i Polítiques Inclusives	No ha adjudicat contractes
Hisenda i Model Econòmic	No ha adjudicat contractes
Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	No ha adjudicat contractes
Educació, Investigació, Cultura i Esport	No ha adjudicat contractes
Sanitat Universal i Salut Pública	No ha adjudicat contractes
Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	2 contractes per un import total de 13.751,22 € sobre un import total de 913.472,19 €.
Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural	No ha adjudicat contractes
Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori	No ha adjudicat contractes
Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació	1 contracte per quantia de 4.573,80 €, sobre un total d'adjudicacions de 316.166,59 €.

ORGANISMES PÚBLICS	Contractes reservats
INVASSAT	No ha adjudicat contractes
IVACE	Contracte menor de serveis: Neteja arxiu Ivace a Ribarroja, per quantia de 4.141,83 euros.
Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals (EPSAR)	No ha adjudicat contractes
Centre d'Artesania de la C. Valenciana	Ha adjudicat un contracte per quantia de 1.393 euros.
Institut Valencià de Finances	No ha adjudicat contractes
Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SAU	No ha adjudicat contractes
Ciutat de la Llum, SAU	No ha adjudicat contractes

Aeroport Castelló (AEROCAS)	No ha adjudicat contractes
Servef	Ha adjudicat 3 contractes per quantia de 7.269,30 euros, 138 euros i 456 euros, sent un total de 7.863,30 euros. S'han adjudicat 3 contractes menors de manteniment de zones enjardinades, per quantia de 2.756 euros, 2.816,88 euros i 2.057 euros, sent en total 7.629,88 euros.
Institut Cartogràfic de València	No ha adjudicat contractes
Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana	No ha adjudicat contractes

Els arguments esgrimits per les distintes conselleries coincideixen bàsicament en la seua totalitat, i passen a exposar-se a continuació:

a) Existència de contractes derivats d'un acord marc adjudicat pel Servei Central de Compres, la qual cosa implica que només es poden formalitzar amb les empreses prèviament seleccionades pel Servei Central de Compres en cada acord marc.

b) En determinats contractes no es va trobar cap centre especial d'ocupació que estiguera especialitzat en la prestació d'aquest tipus de serveis, per això va haver de licitar-se pel procediment legal ordinari.

c) Les entitats acreditades com a centres especials d'ocupació en els registres oficials no són especialment nombroses ni la seua capacitat de gestió suficient en molts casos per a garantir uns serveis de qualitat i a preus raonables pel sector públic.

d) La Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball assenyala en l'informe que la fixació d'un percentatge del 3% del nombre total de contractes adjudicats en un exercici pressupostari pot ser un objectiu no realista en les condicions actuals, per allò que s'ha manifestat en l'apartat anterior i perquè molts dels objectes contractuals susceptibles de reserva especificats en l'apartat 5.2 d) de l'acord són inexistents o poc rellevants en la tipologia de contractes que ha presentat la conselleria indicada.

4. TIPOLOGIA DE CLÀUSULES SOCIALS EN LES DISTINTES FASES DEL PROCEDIMENT DE CONTRACTACIÓ

En aquest apartat es tracten dos aspectes diferenciats: en primer lloc, la incorporació de criteris de preferència en l'adjudicació per al cas d'empat entre dues o més proposicions; i en segon lloc, les diferents clàusules de caràcter social que s'han inclòs en els plecs de clàusules administratives particulars i en les distintes fases del procediment de contractació.

Pel que fa a la primera qüestió sobre la incorporació **de criteris de preferència en l'adjudicació per al cas d'empat entre dues o més proposicions**, és necessari destacar que es tracta d'una pràctica ja habitual en la Generalitat Valenciana i, d'acord amb les dades reflectides en els informes presentats, s'observa la seua inclusió en totes les conselleries. Així, en els plecs de contractació de les diferents conselleries, s'inclouen criteris de preferència en l'adjudicació en cas d'empat entre dues o més proposicions, criteris establits en les disposicions legals vigents.

A títol d' exemple, l'informe presentat per Vicepresidència, Igualtat i Polítiques Inclusives destaca l'entrada en vigor del plec de clàusules administratives particulars per als contractes d'obres mitjançant procediment obert, que assenyalava que:

...en cas d'empat té preferència en l'adjudicació l'empresa que acredite trobar-se en qualsevol de les situacions següents:

a) De conformitat amb el que estableix l'article 3 del Decret 279/2004, de 17 de desembre, del Consell de la Generalitat, pel qual es regulen mesures en els procediments de contractació administrativa i de concessió de subvencions per al foment de l'ocupació de les persones amb discapacitat, té preferència l'empresa que acredite, en el moment de presentar les proposicions, que té un percentatge major de treballadors discapacitats:

- empreses que, comptant amb menys de 50 treballadors i no tenint obligació legal de contractar treballadors discapacitats, acrediten tindre en la seua plantilla treballadors discapacitats, amb anterioritat a la publicació de l'anunci de licitació del contracte.

- empreses que, comptant amb 50 o més treballadors i tenint l'obligació legal prevista en l'article 42 del text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, acrediten tindre en la seua plantilla un percentatge major de treballadors discapacitats que el previst en la legislació vigent, amb anterioritat a la publicació de l'anunci de licitació del contracte de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 de la disposició addicional quarta del TRLCSP.

Amb aquest efecte, les empreses han d'acreditar aquesta circumstància mitjançant la presentació de contractes de treball i documents de cotització a la Seguretat Social.

b) Idèntica preferència ha de tindre aquella empresa que, en el moment de presentar les seues proposicions, acredite un increment de les quotes previstes en la normativa vigent per a les mesures alternatives a la contractació de treballadors discapacitats amb anterioritat a la publicació de l'anunci de licitació del contracte, quan no siga possible la incorporació de treballadors discapacitats a les empreses licitadores, per la impossibilitat que els serveis d'ocupació públics competents, o les agències de col·locació, puguen atendre l'oferta d'ocupació després d'haver efectuat totes les gestions d'intermediació necessàries per a donar resposta als requeriments d'aquesta i concloure-la amb resultat negatiu. L'acreditació del compliment de les mesures alternatives s'ha de fer mitjançant la presentació del certificat d'excepcionalitat en vigor i documents acreditatius del compliment de les mesures realitzades durant la vigència del mencionat contracte.

Si diverses empreses licitadores de les que han empatat pel que fa a la proposició més avantatjosa acrediten tindre relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al 2 per cent, tindrà preferència en l'adjudicació del contracte, el licitador que dispose del percentatge més gran de treballadors fixos amb discapacitat en la plantilla.

c) Tenen preferència en l'adjudicació segons allò que s'ha assenyalat en l'apartat 3 de la disposició addicional 4a del TRLCSP proposicions presentades per les empreses d'inserció regulades en la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, que complisquen els requisits establits en la normativa per a tindre aquesta consideració, en particular les orientades a la inserció laboral de menors interns inclosos en l'àmbit d'aplicació de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, la situació

dels quals els permeta accedir a una ocupació i la relació laboral dels quals no estiga inclosa en l'àmbit d'aplicació de la relació laboral especial a què es refereix l'article 53.4 del reglament de l'esmentada llei, aprovat pel Reial decret 1774/2004, de 30 de juliol, i també els que es troben en situació de llibertat vigilada i els exinterns, i també joves majors de 18 anys i menors de 30 procedents del Sistema de Protecció de Menors, tot això basant-se en l'article 90 de la Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana, relatiu a les polítiques de prevenció en matèria de formació i ocupació.

De la mateixa manera, i tal com s'estableix en l'apartat 4 de la disposició addicional 4a del TRLCSP, tenen preferència en l'adjudicació dels contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial les proposicions presentades per entitats sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica, sempre que la finalitat o l'activitat tinga relació directa amb l'objecte del contracte, segons resulte dels estatuts o de les regles fundacionals corresponents i figuren inscrites en el registre oficial escaient. En aquest supòsit l'òrgan de contractació pot requerir a aquestes entitats la presentació del detall relatiu a la descomposició del preu ofert en funció dels costos.

e) De la mateixa manera, i tenint en compte el que disposa l'apartat 5 de la disposició addicional 4a del TRLCSP, tenen així mateix preferència en l'adjudicació dels contractes que tinguen com a objecte productes en què existisca alternativa de comerç just les proposicions presentades per aquelles entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just.

f) Així mateix, i segons el que disposa l'article 45 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes, en cas d'empat en la puntuació obtinguda per dues o més empreses que hagen obtingut la màxima puntuació, tindrien preferència en l'adjudicació dels contractes administratius de la Generalitat les proposicions dels licitadors que presenten un pla d'igualtat prèviament aprovat per qualsevol administració pública o òrgan competent, sempre que igualen, en els seus termes, les més avantajoses d'acord amb els criteris objectius que serveixen de base per a l'adjudicació.

g) de conformitat amb el que estableix el text refós de la Llei de cooperatives de la Comunitat Valenciana, Decret legislatiu 2/2015, de 15 de maig, les cooperatives també gaudeixen de preferència en l'adjudicació dels contractes, cosa que s'acredita mitjançant un certificat d'inscripció en el Registre de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.

h) Així mateix tenen preferència en l'adjudicació de contractes aquelles empreses o entitats que complisquen el requisit de tindre contractades dones que han sigut víctimes de violència de gènere, basant-se en allò que s'ha assenyalat en l'article 18 de la Llei 7/2012, de 23 de novembre, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana quant a les garanties per part de la Generalitat en matèria de formació i ajuda per a facilitar la seua inserció laboral.

i) De la mateixa manera tenen preferència en l'adjudicació aquelles empreses o entitats que sense tindre la consideració d'empresa d'inserció de les especificades en l'apartat c) de la present clàusula realitzen activitats encaminades a la consecució dels fins determinats per a aquestes. En tot cas ha de prevaldre la proposició presentada per aquella empresa que, igualant els termes de la més avantajosa, acredite, en el moment de presentar les proposicions, que té un percentatge major de treballadors discapacitats. En el cas que persistisca l'empat té preferència la proposició presentada per aquella empresa que acredite el que estableixen els apartats c), d), e), f), g), h) i i) basant-se en l'ordre de prelación establert, llevat que en l'apartat 9.1 de l'annex I s'establisquen uns altres criteris o un altre ordre de prelación.

Finalment, Presidència assenyala en l'informe que, en l'annex al plec de clàusules administratives particulars, pot també establir-se la preferència en l'adjudicació de contractes a aquelles ofertes presentades per empreses d'inserció social, entitats sense ànim de lucre i entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just, de conformitat amb el que estableix la disposició addicional quarta del text refós de la Llei de contractes del sector públic.

Quant a la segona qüestió referent a les **clàusules socials que s'han inclòs en els plecs de clàusules administratives particulars i en les distintes fases del procediment de contractació**, cal destacar que en la majoria de casos s'ha optat per establir-les com a condició especial d'execució. En aquest punt s'han de reflectir aquestes dades per conselleries, incloent-hi en cada una d'aquestes el sector públic adscrit:

Presidència

Assenyala en l'informe que s'arreglen com a condicions especials d'execució les següents:

- Durant l'execució del contracte, els treballadors adscrits han de ser almenys el 70 % amb contracte indefinit.
- L'empresa adjudicatària ha de contractar en totes les noves contractacions, baixes i substitucions que necessite o es produïsquen en la plantilla que execute el contracte, persones compreses en els col·lectius amb dificultats d'accés al mercat laboral, com ara persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33%, joves desocupats d'entre 16 i 30 anys, immigrants, dones, minories ètniques, dones víctimes de violència de gènere, persones desocupades majors de 45 anys, joves amb menys de 25 anys i més de 18 que hagen estat subjectes a la Comunitat Valenciana, en els dos anys anteriors a la presentació de l'oferta, al sistema de protecció i al sistema judicial de reforma, persones en situació de risc d'exclusió social, i també les regulades en la normativa vigent en matèria d'inserció sociolaboral, fins a arribar a un percentatge almenys del 10% de la plantilla que execute el contracte.

Agència Valenciana de Turisme

Es presenta un informe destacant el compliment de les previsions establides en el Decret 279/2004, de 17 de desembre, del Consell de la Generalitat, pel qual es regulen mesures en els procediments de contractació administrativa i de concessió de subvencions per al foment d'ocupació de les persones amb discapacitat, en relació amb l'article 42 del Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seua inclusió social.

Així mateix, es manifesta que en els plecs de clàusules administratives particulars aprovats per a les contractacions de serveis i subministraments per procediment obert, es recull la possibilitat d'establir condicions especials d'execució, d'acord amb el que disposa l'Acord de 27 de març de 2015 del Consell.

CONSELLERIES

Vicepresidència, Igualtat i Polítiques Inclusives

L'informe presentat assenyalava que en tots els contractes adjudicats durant l'exercici 2016 es preveu la inserció de clàusules de caràcter social com a condicions especials d'execució, i destaca alguna de les següents:

a) Expedient CNMY16/04-4/57 "Obres de reforma d'edifici per a centre de recuperació integral de dones en situació de risc per violència de gènere" s'arregla que:

- L'empresa adjudicatària està obligada, en l'execució del contracte, al compliment del principi d'igualtat d'oportunitats de les persones amb dificultats d'accés al mercat laboral. Per a això, l'empresa adjudicatària està obligada a destinar a l'execució del contracte almenys un 10% de persones en situació o greu risc d'exclusió social, que estiguen desocupades i tinguen dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguen incloses en algun dels col·lectius reflectits en l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell.

b) En els expedients executats en la província d'Alacant, entre d'altres el CNMY16/18-18/46 "Servei de neteja i bugaderia del centre d'acollida de menors les Rotes, de Dénia", s'arreglen amb caràcter general les clàusules següents:

- L'empresa contractista ha d'establir mesures que afavorisquen la conciliació de la vida personal i familiar de les persones treballadores adscrites a l'execució d'aquest contracte.

- L'empresa adjudicatària està obligada, en l'execució del contracte, al compliment del principi d'igualtat d'oportunitats de les persones amb dificultats d'accés al mercat laboral. Per a això, l'empresa adjudicatària ha de reservar almenys el 50% de les substitucions anuals per baixes laborals o vacances del personal adscrit a l'execució del present contracte, perquè siguen ocupades per persones en situació o greu risc d'exclusió social, que estiguen desocupades i tinguen dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguen incloses en algun dels col·lectius mencionats en l'apartat huité.2.c.1, de l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell.

- L'empresa adjudicatària està obligada, en l'execució del contracte, al compliment del principi d'igualtat d'oportunitats de les persones amb dificultats d'accés al mercat laboral. Per a això, ha de reservar almenys el 50 % de les substitucions anuals per baixes laborals o vacances del personal adscrit a l'execució del present contracte, perquè siguen ocupades per persones en situació o greu risc d'exclusió social, que estiguen desocupades i tinguen dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguen incloses en algun dels col·lectius següents:

1. Menors d'edat amb més de setze anys d'edat en situació administrativa de guarda o tutela declarada per la Generalitat, i joves majors de setze anys i menors de vint-i-cinc procedents d'institucions de protecció de menors.

2. Menors i joves inclosos en l'àmbit d'aplicació de la legislació vigent en matèria de responsabilitat penal dels menors, la situació i edat dels quals els permetia accedir a una ocupació, durant el temps de la mesura i després de la finalització d'aquesta, fins als trenta anys.

3. Perceptors de rendes mínimes d'inserció, o qualsevol altra prestació de la Comunitat Valenciana, d'igual o semblant naturalesa.

4. Persones que no puguem accedir a les prestacions a què fa referència el punt anterior, per alguna de les causes següents:

- Falta de període exigít de residència o empadronament, o per a la constitució de la unitat perceptora.
- Haver esgotat el període màxim de percepció legalment establít.

5. Dones víctimes de violència de gènere.

c) Regles mes o menys semblants s'arreglen en altres contractes com en l'expedient CNMY16/06-6/24 "Servei de neteja del centre de valoració del servei de persones amb discapacitat" o en distints contractes executats a la província de Castelló:

Institut Valencià de la Joventut (IVAJ)

En l'informe presentat s'assenyala, com a condició especial d'execució, la clàusula següent: L'empresa adjudicatària està obligada, en l'execució del contracte, al compliment del principi d'igualtat d'oportunitats de les persones amb dificultats d'accés al mercat laboral. Amb aquest fi l'empresa adjudicatària ha de reservar almenys el 50% de les substitucions anuals per baixes laborals o vacances del personal adscrit a l'execució del present contracte, perquè siguen ocupades per persones en situació o greu risc d'exclusió social, que estiguen desocupades i tinguen dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguen incloses en algun dels col·lectius mencionats en l'apartat huité.2.c.1r, de l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell.

Institut Valencià d'Atenció Social Sanitària (IVASS)

L'informe reflecteix que, en compliment de l'Acord de 27 de març de 2015 del Consell, en tots els plecs (un total de 31) s'ha arreglat l'obligació del compliment de la clàusula següent: l'empresa adjudicatària ha de reservar un 10% dels llocs de treball de nova contractació adscrits a l'execució del contracte, a jornada completa, perquè siguen ocupats per persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33% sempre que siga compatible amb l'execució d'aquest, i cal aportar declaració responsable del compromís.

Hisenda i Model Econòmic

L'informe presentat per aquest organisme assenyala que el total d'expedients tramitats ascendeix a 54. S'hi recull que tots els plecs tipus de contractes de serveis, subministraments i obres estableixen condicions especials d'execució.

En referència a la incorporació de clàusules socials, els expedients de contractació dels serveis postals i de paqueteria incorporen clàusules mediambientals específiques per a aquesta classe de serveis. Per la seua banda, els expedients de contractació del subministrament d'energia elèctrica incorporen el mateix tipus de clàusules.

Així mateix es presenta el plec de condicions per al contracte mixt serveis d'operacions de crèdit i serveis financers de la Generalitat Valenciana i el sector públic valencià, on s'arregla en l'apartat

8.4. Baremació de les ofertes, la clàusula següent: En cas d'empat, es tindrà en compte el compromís social de l'entitat financera. Aquest compromís s'ha d'acreditar mitjançant un informe de l'entitat financera sobre els aspectes que s'indiquen a continuació, i que han de tindre l'ordre de prioritats següent:

1. Compromís per part de l'entitat financera de no aplicar actuacions de desdonament d'ocupants d'habitatges en el marc de processos judicials d'execució hipotecària.
2. Compromís per part de l'entitat financera d'oferir la possibilitat de dació en pagament dels seus deutors hipotecaris.
3. Compromís per part de l'entitat financera d'oferir la possibilitat de lloguer social als seus deutors hipotecaris.
4. Compromís d'aplicar una política interna compromesa amb el compliment dels estàndards de sostenibilitat ambiental i d'aplicació de pràctiques internes destinades a la protecció del medi ambient, el reciclatge, l'eficiència energètica i la conscienciació ambiental.
5. Compliment de la paritat de gènere en els òrgans de direcció de l'empresa.
6. Personal amb diversitat funcional: integració de personal amb discapacitat per damunt del percentatge establert legalment.
7. Compromís per part de l'entitat financera de no aplicació de l'índex de referència de préstecs hipotecaris (IRPH).

Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SAU

Destaca en el seu informe la inclusió de clàusules socials com a criteris d'adjudicació, així com la inclusió de clàusules ambientals com a criteris de solvència tècnica, tot això de forma prou detallada. A títol d'exemple, la clàusula ambiental utilitzada és la següent: en els casos adequats, la indicació de les mesures de gestió ambiental que l'empresari podrà aplicar a l'executar el contracte.

Ciutat de la Llum, SAU

L'informe presentat per aquesta entitat assenyala que 4 contractes (CDL/001/16 "Subministrament d'energia elèctrica", CDL003/16 "Serveis d'assessorament", CDL005/16 "Contractació de pòlisses d'assegurances" i CDL006/16 "Assistència tècnica per a manteniment informàtic") han inclòs clàusules socials en les distintes fases del procediment de contractació. Per la seua banda, assenyala l'existència d'una clàusula mediambiental en l'objecte del contracte CDL/001/16 anteriorment citat.

Aeroport de Castelló (AEROCAS)

Durant l'any 2016 són 3 els contractes d'aquesta societat (expedients AC/AMB/003/16, AC/AMB/005/16 i AC/AMB/008/16), que han aplicat clàusules socials arrellegades en els corresponents plecs, i en concret les següents:

- La documentació acreditativa als efectes assenyalats en la disposició addicional quarta de la Llei de contractes del sector públic, referent a la contractació amb empreses que tinguen en plantilla persones amb discapacitat o en situació d'exclusió social i amb entitats sense ànim de lucre.
- Declaració responsable que acredite el percentatge de personal discapacitat que té contractat l'empresa.

Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques

L'informe presentat assenyala que, en dues de les contractacions efectuades, en concret les referents als expedients "Servei de missatgeria" i "Servei de correus", s'han introduït com a element de valoració a l'hora d'adjudicar el contracte, dues clàusules ambientals: l'antiguitat de la flota dels vehicles que aporten i les emissions de CO₂ que produeixen.

Educació, Investigació, Cultura i Esport

S'assenyala en l'informe que, com a condicions especials d'execució, s'han arreplegat les següents clàusules de caràcter social:

1r. Compromís d'estabilitat en l'ocupació:

a) L'empresa adjudicatària, d'acord amb el que preveu el plec de prescripcions tècniques, ha d'efectuar la subrogació del personal que actualment preste el servei d'acord amb l'annex I del plec de prescripcions tècniques, i ha de mantindre les condicions laborals i salarials que els corresponguen segons el conveni col·lectiu aplicable.

b) La plantilla actual té preferència en el cas que siga necessari ampliar el nombre d'hores de prestació, completant la seua jornada laboral, però l'empresa pot contractar personal addicional una vegada quede esgotada aquesta opció.

2n. Compromís de manteniment o millores de les condicions laborals:

L'empresa adjudicatària està obligada, en especial, al compliment dels convenis col·lectius sectorials que siguen aplicables i, si és el cas, els convenis específics d'empresa, sempre que aquests últims suposen una millora en les condicions i drets dels treballadors, amb la conformitat expressa d'aquests últims.

Institut Valencià d'Art Modern (IVAM)

L'informe fa referència expressa a l'expedient "Servei d'auxiliars d'atenció al públic" en el qual es destaquen, com a condicions especials d'execució, les clàusules següents:

- Pagar als treballadors, com a contraprestació per l'execució d'aquest, com a mínim la retribució establida en el conveni col·lectiu que siga aplicable.
- Estar al corrent en el pagament de nòmines i sous dels treballadors en els terminis marcats pel conveni col·lectiu que els siga aplicable.
- Aplicar, en la realització de la prestació, mesures adscrites a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, de conformitat amb la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes.
- Adoptar, en l'execució del contracte, mesures per a previndre, controlar i eradicar la discriminació per raó de sexe, a través de l'elaboració i difusió d'un codi de bones pràctiques, de la realització de campanyes informatives o d'accions de formació o del disseny de procediments específics per a donar resposta a les denúncies o reclamacions presentades.
- L'empresa adjudicatària s'ha de subrogar com a ocupador en les relacions laborals del personal que figura relacionat en l'annex XV, d'acord amb les condicions dels contractes dels treballadors a qui afecte la subrogació i el conveni que els siga aplicable.

Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva (AVAP)

Assenyala l'informe presentat que en els procediments de contractació no subjectes al procediment menor, dins dels plecs tipus de l'entitat, s'afavoreix la contractació de les empreses que complisquen els criteris d'igualtat entre dones i homes, i altres socials, com el compliment de les obligacions de contractació de personal amb discapacitat o la que tinga major percentatge de treballadors discapacitats.

Sanitat Universal i Salut Pública

S'informa que no s'ha aconseguit el 3% del total de procediments d'adjudicació de contractes en què s'haja introduït alguna clàusula social. La motivació esgrimida per la Conselleria és que, en l'àmbit sanitari, els objectes contractuals són molt tècnics i no permeten introduir aquest tipus de clàusules. Si bé, en tots aquells que puguen tindre caràcter general, com és el cas del manteniment d'edificis, s'ha introduït la clàusula següent com a condició especial d'execució:

- Promoció de l'ocupació: Obligació a les empreses que tinguen 50 o més treballadors d'incorporar el 4% dels treballadors designats a l'execució del contracte a persones provinents de col·lectius de desempleats que es troben en situacions d'especial dificultat.

Institut d'Investigació Sanitària (INCLIVA)

La Fundació INCLIVA presenta un informe en què destaca que d'un total de 14 procediments licitats en 2016, en 12 (PNEG 03/2016, PNEG 04/2016, PNEG 05/2016, PNEG 06/2016, PA 07/2016, PNEG 08/2016, PNEG 09/2016, PA 010/2016, PNEG 11/2016, PNEG 12/2016, PNEG 13/2016 i PNEG 14/2016) s'han incorporat clàusules socials en el plec, siga com a criteri de desempat o en clàusules de caràcter social d'execució del contracte.

En l'informe expressament es fa referència al procediment PNEG 10/2016, en el qual es va valorar en els criteris tècnics que el licitador fora un centre especial d'ocupació.

També en el mateix procediment PNEG 10/2016, en el plec tècnic es va incorporar com a condició especial d'execució la subrogació del personal en l'entitat i a més, mantindre les mateixes condicions laborals durant la vigència del contracte.

Quant a les clàusules d'execució, les clàusules de caràcter social estableixen que:

1) L'empresa adjudicatària està obligada a aplicar, quan fa la prestació, mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

2) L'empresa contractista està obligada a complir les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social, de seguretat i salut en el treball i d'integració laboral, en particular:

a) Quan les prestacions que han de desenvolupar-se estiguen subjectes a ordenança laboral o conveni col·lectiu, està obligada a complir les disposicions de l'ordenança laboral i del conveni laboral corresponent.

b) L'empresa ha d'adoptar les mesures de seguretat i higiene en el treball que siguen obligatòries o necessàries per a previndre de manera rigorosa els riscos que poden afectar la vida, integritat i salut dels treballadors i treballadores.

Ha de complir, així mateix, les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals establides per la normativa.

Si l'empresa subcontracta part de la prestació, ha d'exigir a les empreses subcontractistes els justificants de les obligacions anteriors i lliurar-los a l'Administració contractant.

3) L'empresa contractista, en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte, ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista de l'ús del llenguatge i de la imatge.

4) L'empresa contractista ha de procurar que, en l'execució del contracte, tots els productes que s'utilitzen vinguen d'empreses que complisquen amb les normes internacionals aprovades per l'Organització Internacional del Treball, les quals, fonamentalment, tenen per objecte promoure el dret laboral, fomentar l'oportunitat de treball decent i millorar la protecció social.

5) L'empresa contractista està obligada a informar de l'òrgan de contractació, les contractacions de nou personal que haja d'adscriure a l'execució del contracte i acreditar la seua afiliació i alta en la Seguretat Social.

6) Als treballs efectuats durant l'execució del contracte els són aplicables les obligacions en matèria de fiscalitat; les obligacions en matèria de protecció del medi ambient; i les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals.

7) L'empresa o empreses adjudicatàries estan obligades, en les seues activitats i les posteriors transaccions, a complir el principi d'igualtat d'oportunitat de les persones amb discapacitat i han d'evitar discriminacions, directes o indirectes, per raó de discapacitat.

Institut d'Investigació Sanitària la Fe

Presenta informe en el qual, més de destacar la preferència en l'adjudicació, s'assenyala que en els expedients de licitació (2/2016, 3/2016, 4/2016, 5/2016 i 6/2016) tramitats durant 2016 s'han inclòs clàusules socials en tots els plec de clàusules administratives particulars, clàusules que són exactament les descrites en l'apartat precedent.

Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

En l'informe presentat s'assenyala que la totalitat de contractes majors adjudicats durant l'exercici 2016, inclouen clàusules de responsabilitat social.

1. En primer lloc cal assenyalar les clàusules mediambientals que s'han arreplegat en la fase d'especificacions tècniques, en els contractes següents:

a) En els expedients CNMY16/SCAGE/01 "Subministrament de material consumible d'informàtica" i CNMY16/SCAGE/03 "Servei d'impressió":

- La fabricació, emmagatzematge i distribució dels productes subministrats s'ha de fer amb estricta compliment de la normativa que siga aplicable, amb especial atenció a la normativa referent a aspectes mediambientals.
- Els consumibles d'informàtica oferits han de complir amb el que disposa la normativa mediambiental UNE-EN ISO 14001.

b) en l'expedient CNMY16/DGCOC/09 "Impressió de 30.000 blocs de fulls de reclamacions":

- El paper utilitzat ha de tenir el certificat FSC o PEFC.

c) En l'expedient CNMY16/SCAGE/10 "Neteja dels edificis seu del Servei Territorial d'Indústria i Energia de Castelló i del Servei Territorial de Treball i Emprenedoria de Castelló":

- El paper higiènic (dues capes) i el paper per a l'asseccament de mans ha de ser paper 100% reciclat i totalment lliure de clor.
- Les bosses de fem han de ser de plàstic reciclat.
- L'empresa ha d'instal·lar contenidors higiènics sanitaris de tipus estàndard amb reactius químics amb les característiques següents: han de ser de material 100% reciclat.
- L'arregleplega de paper i cartó s'ha de fer per separat de la resta de residus.

2. En segon lloc, cal assenyalar les clàusules socials que s'han arregleplegat com a condicions especials d'execució, en els contractes següents:

a) En els expedients CNMY16/STIAL/07 "Subministrament i instal·lació d'una nova refrigeradora d'alta eficiència", CNMY16/DGCOC/09 "Impressió de 30.000 blocs de fulls de reclamacions", CNMY16/DGCOC/11 "Informes econòmics", CNMY16/DGCOC/12 "Agència de viatges", CNMY16/DGCO/16 "Servei de control de primer nivell (auditoria) del projecte Interreg iEER", CNMY16/DGCOC/16 "Suport de gestió del projecte Interreg iEER 82016-2018)", CNMY16/DGEIN/17 "Projecte d'investigació i desenvolupament per a la realització de plans d'actuació en matèria d'indústria basats en estudis i anàlisi dels sectors industrials de la CAV", CNMY16/DGEIN/18 "Subministrament i muntatge de nou despatxos en la seu de la Conselleria", CNMY16/GABCON/10 "Quadre de comandaments" i CNMY16/SGADM/07 "Servei d'autotaxi":

- L'empresa contractista, al llarg de tota l'execució del contracte, ha de pagar el salari determinat en el conveni col·lectiu d'aplicació segons la categoria professional que corresponga al treballador, sense que en cap cas el salari que ha de pagar puga ser inferior a aquell.

b) En l'expedient CNMY16/SCAGE/10 "Neteja dels edificis seu del Servei Territorial d'Indústria i Energia de Castelló i del Servei Territorial de Treball i Emprenedoria de Castelló":

- Les noves contractacions de personal que l'empresa d'aquest contracte haja d'executar, s'han d'efectuar necessàriament entre persones que es troben en situació legal de desocupació d'acord amb el que estableix l'article 267 del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social i, quan siga possible, entre col·lectius amb dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposen del certificat de discapacitat.

- L'empresa adjudicatària ha de garantir a les persones treballadores adscrites a l'execució del contracte l'aplicació estricta de les condicions laborals que establisca el conveni col·lectiu laboral que els siga aplicable.

Finalment, aquest contracte també arreplega com a especificació tècnica la clàusula social següent:

- L'empresa contractista ha de procurar que, en l'execució del contracte, tots els productes que s'utilitzen vinguen d'empreses que complisquen les normes internacionals aprovades per l'Organització Internacional del Treball, que fonamentalment tenen per objecte promoure el dret laboral, fomentar l'oportunitat de treball decent i millorar la protecció social.

Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (IVACE)

En matèria de solvència tècnica s'han introduït en dues licitacions clàusules referents a la necessitat que en l'equip de treball proposat hi haja paritat entre dones i homes, en concret en l'expedient de contractació sobre "Elaboració, impartició i avaluació del curs superior en línia d'internacionalització de l'empresa en el marc de les beques IVACE exterior 2016", i en l'expedient "Assistència tècnica per a la gestió i el control de les ajudes d'estalvi i eficiència energètica dirigides a la renovació de calderes i finestres en habitatges 2017".

En relació amb les condicions especials d'execució, s'han inclòs en tres licitacions clàusules per raó de l'objecte d'aquestes. Així, s'obliga a mantindre la paritat entre dones i homes durant tota l'execució del contracte en el cas de les dues licitacions esmentades adés, i en la referent a "l'Execució de les obres de reparació de les infraestructures del parc Empresarial el Maigó a Tibi (Alacant)", s'obliga a l'empresa adjudicatària a emprar en la plantilla que execute el contracte, almenys, un 10% de persones compreses en els col·lectius amb dificultats d'accés al mercat laboral o en situació o risc d'exclusió social, com ara persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33%, joves desempleats d'entre 16 i 30 anys, immigrants, dones, minories ètniques, dones víctimes de violència de gènere, persones desocupades majors de 45 anys.

Servei Valencià d'Ocupació i Formació (SERVEF)

Es presenta un informe en què es destaca la inclusió de clàusules socials en la fase d'execució dels contractes, en què se citen en concret els següents expedients de contractació:

a) Expedient CNMY16/1A2A/6 "Servei de revisió, conservació i manteniment de les instal·lacions de protecció contra incendis dels edificis i locals dependents del Servef": s'estableix l'observança de les mesures següents:

- Prioritzar el criteri d'eficiència i estalvi energètic.
- Procurar minimitzar l'impacte visual i acústic en l'entorn en què es realitzen les tasques.
- Minimitzar els residus generats, realitzant un sistema selectiu en la recollida.
- Procurar la utilització de productes de baix impacte ambiental.
- Prioritzar la utilització de materials amb certificats de qualitat ambiental o reciclats.
- Potenciació de l'ús de materials locals a fi de reduir el consum energètic, que comporta el transport.
- Procurar la utilització de materials naturals.

b) Expedients CNMY16/1A2A/1 “Servei de neteja de les dependències dels serveis centrals de la Direcció Territorial del Servef d'Alacant i de la Direcció Territorial del Servef de València” i CNMY16/1B1A/8 “Servei de neteja de centres Servef de formació de les províncies d'Alacant i Castelló”: s'arreglen especificacions dels productes i materials de neteja que ha d'aportar l'adjudicatària, en concret:

1. L'empresa adjudicatària ha d'emprar equips eficients, de baixa sonoritat (menys de 70dB).
2. Es prohibeixen els productes en esprai (de gas comprimit o amb aerosols) i s'ha d'evitar que els seleccionats danyen la capa d'ozó, a més han de ser sempre altament biodegradables i exempts de substàncies perilloses. En els supòsits que hi haja diverses opcions en el mercat, cal optar, en tot cas, pels que resulten més respectuosos amb l'entorn ambiental i els recursos naturals.
3. Els draps de neteja i mopes/polidores han de ser de microfibres per a reduir la generació de residus, el consum d'aigua i d'altres productes químics.
4. En la utilització de productes químics s'ha d'optar per aquells que poden considerar-se ambientalment més respectuosos, la qual cosa s'ha d'acreditar amb la corresponent ecoetiqueta tipus I (productes que exclouen determinats ingredients tòxics, presenten baixa toxicitat i són d'alta biodegradabilitat).
5. Els productes emprats en la neteja no poden contindre mai les substàncies següents:
 - Alquilfenoletoxilats (APEO) i els seus derivats
 - Nitroalmesques ni almescs policíclics
 - EDTA (etileno-diamino-tetraacetat) i les sals d'aquest
 - NTA (nitritotriacetat)
 - Composts d'amoni quaternari
 - Glutaraldehyd
 - Ingredients classificats com a cancerígens, mutàgens o teratògens d'acord amb la Directiva 67/548/CEE
 - Productes que estiguen etiquetats com a R42 (sensibilització per inhalació) o com a R43 (sensibilització per contacte amb la pell)
6. Tots els detergents han de ser neutres i adequats en relació amb els elements que s'hagen de netejar. La verificació d'aquests requisits es pot fer presentant l'ecoetiquetatge o etiqueta ecològica d'aquests productes.
7. Amb el caràcter d'obligació essencial del contracte, va per compte de l'adjudicatari el manteniment i subministrament dels consumibles de paper higiènic, sabó líquid i paper assecamans instal·lats en els serveis dels locals. Aquests consumibles han de tindre les característiques següents:
 - rotllos de paper higiènic reciclat de cel·lulosa tissú de dues capes. En el procés de fabricació dels tipus de paper utilitzats, tant per a paper higiènic com el de paper assecamans, no es pot fer servir el clor per a blanquejar ni tints agressius per al medi ambient. El paper higiènic ha de ser fàcilment biodegradable per a no produir situacions d'embós en les canonades.
8. Els contenidors higièncs han de complir les característiques següents: estar fabricats amb material 100% reciclat.
9. En relació amb la tasca núm. 4 de l'apartat 4.3 d'aquest plec, consistent en la retirada diària dels residus depositats en papereres, l'empresa adjudicatària ha de facilitar les bosses de fem que han de ser, en tot cas, lliures de plàstics halogenats i de plàstic reciclat, preferiblement amb ecoetiqueta. Les bosses de fem de les papereres s'han de substituir quan els residus depositats facen inviable la reutilització. S'han de tancar abans de ser evacuades. No s'han d'estrényer i s'han de manipular convenientment per si hi ha algun

abocament líquid o objecte tallant. Totes les bosses de residus s'han de depositar dins dels contenidors de recollida de residus sòlids urbans (RSU) situats en la via pública més pròxima.

10. La retirada dels residus generats per les neteges ha de ser selectiva.

Finalment, l'informe presentat també arreplega, en el plec de prescripcions tècniques dels contractes CNMY16/1A2A/1 "Servei de neteja de les dependències dels serveis centrals de la Direcció Territorial del Servef d'Alacant i de la Direcció Territorial del Servef de València", CNMY16/1A1A/9 "Subministrament i instal·lació de sistemes de climatització dels centres Servef d'ocupació de Petrer, Requena i Alacant-Isabel la Catòlica", CNMY16/1B1A/7 "Servei de seguiment mitjançant visites de les accions formatives efectuades en els programes de formació professional destinats preferentment a treballadors ocupats", CNMY16/1B1A/8 "Servei de neteja dels centres Servef de formació de les províncies d'Alacant i Castelló", CNMY16/1A1A/11 "Obres del nou Centre Servef d'Ocupació de València- Alfambra" i CNMY16/1A1A/10 "Obres del nou Centre Servef d'Ocupació de Dénia", altres condicions d'execució de caràcter social i, en concret, la següent:

- Les noves contractacions de personal que l'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte hagen de fer per a executar-lo han d'efectuar-se necessàriament entre persones que es troben en situació legal de desocupació d'acord amb el que estableix el text refós de la Llei general de la Seguretat Social i, quan siga possible, entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la llei.

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (INVASSAT)

Es presenta un informe que destaca que no s'han aplicat clàusules socials, per tal com no s'ha licitat ni adjudicat cap contracte major.

Centre d'Artesania de la Comunitat Valenciana

S'informa que en la tramitació de les prestacions que s'han de contractar no s'han inclòs plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques particulars, i per tant, no s'ha tingut en compte la incorporació de clàusules socials.

Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Es menciona en l'informe presentat que no s'han inclòs condicions especials d'execució de caràcter social per no considerar-les adequades a la naturalesa de la prestació contractada (subministraments de productes fitosanitaris, subministrament de filtres d'equips captadors de partícules, etc.).

D'altra banda, i en referència als contractes formalitzats, es menciona l'expedient CNMY16/0303/42 "Contractació de laboratoris per a la realització d'anàlisi d'aigües de bany i abocaments en el mar a la Comunitat Valenciana durant l'any 2016", contracte que inclou, com a criteri de solvència-característiques mediambientals de l'empresa, el següent:

- Els licitadors han de presentar el certificat que demostre que actuen segons les bones pràctiques de gestió mediambiental, ja siga pel fet de tindre establert un sistema de gestió ambiental per raó del Reglament (CE) EMAS III núm. 1221/2009, o basant-se en la norma internacional EN ISO 14.001, o una altra norma equivalent.

Institut Valencià d'Investigacions Agràries (IVIA)

Destaca en l'informe que durant l'any 2016 s'han dut a terme cinc procediments de contractació, i que s'ha inclòs en l'expedient 04/2016, "Servei de neteja dels centres de l'IVIA a Moncada, Segorbe i Sueca", el criteri ambiental següent:

- Certificat de medi ambient: L'empresa ha d'acreditar que actua en el marc d'un sistema de gestió ambiental segons la norma ISO 14000 (UNE-EN ISO 14001).

Fundació Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani (CEAM)

De les set contractacions efectuades per aquest organisme, en tres d'aquestes s'inclouen criteris de desempat. La resta de contractacions són contractes derivats d'acords marc existents o privats en què no s'han inclòs aquest tipus de clàusules.

Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària (AVFGA)

S'arregla en l'informe presentat que no s'han inclòs clàusules en els contractes menors tramitats. Per la seua banda, en l'expedient AVFGA 02/2016, s'ha inclòs en el plec de clàusules administratives particulars, com a obligació del contractista, el següent:

- Una vegada adjudicat el contracte, l'empresari està obligat a mantindre la vigència del percentatge de contractes de treballadors fixos discapacitats durant el temps que dure l'execució de la prestació objecte del contracte adjudicat.

- S'imposa com a obligació al contractista tindre durant la vigència del contracte treballadors discapacitats en un 2% almenys de la plantilla de l'empresa, si aquesta arriba als 50 o més treballadors i el contractista està subjecte a aquesta obligació, d'acord amb l'article 42.1 del Reial decret legislatiu 1/2013, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social. Igualment, en el cas que l'empresa adjudicatària estiga exempta d'aquesta obligació, se li imposa com a obligació el compliment de les mesures alternatives a la contractació de treballadors discapacitats, i és igualment sancionable l'incompliment amb la resolució del contracte.

Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals (EPSAR)

Aquest organisme presenta un informe on es fa esment de huit expedients de contractació. En quatre d'aquests ("Servei de funcionament i manteniment del sistema de sanejament i depuració d'aigües residuals de Pego", "Servei de funcionament i manteniment del sistema de sanejament i depuració d'aigües residuals de Nàquera-Serra", "Servei d'explotació provisional de l'Edar de la Foia de l'Alcora" i "Subministrament d'energia elèctrica en els punts de consum Epsar") s'incorporen clàusules mediambientals com a condicions especials d'execució, com són:

- Llista de millores oferides per a l'optimització del servei: substitució d'equips obsolets, optimització del procés i eficiència energètica.

- Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental ISO 14001 i de les directrius de l'OHSAS 18001/99 (Occupational Health and Safety Management Systems Specifications).

- Tot el material o l'instrumental que cal per a l'execució dels treballs ha de ser respectuós amb el medi ambient.

En dos expedients més ("Subministrament d'energia elèctrica en els punts de consum Epsar" i "Arrendament de dispositius d'impressió, còpia, escaneig, i també la seua gestió, per a l'entitat de sanejament d'aigües") s'incorporen com a criteris d'adjudicació, les prescripcions tècniques següents incloses en el corresponent acord marc:

- Si escau, aportar certificats amb garantia d'energia 100% d'origen renovable.
- Respecte a la reducció del consum elèctric.
- Respecte a la racionalització de l'ús del servei d'impressió.
- Característiques mínims energètics i mediambientals.
- Obligacions laborals, socials, fiscals i de protecció del medi ambient.

VAERSA

Es presenta un informe on de manera genèrica es destaca la inclusió de clàusules de responsabilitat social en les distintes fases dels procediments de contractació tramitats. Així, s'arreglega:

1. Inclusió de les clàusules socials següents com a criteris d'adjudicació:

- Possessió de l'etiqueta ecològica.
- Possessió de certificats ambientals.
- Sistema de gestió ambiental.
- Criteri de preferència en cas d'empat a favor de les empreses amb major percentatge de personal discapacitat en plantilla.

2. Inclusió de la següent clàusula mediambiental com a condició especial d'execució:

- L'empresa adjudicatària accepta veure's immersa dins del Sistema de Gestió de Qualitat i Gestió Ambiental de VAERSA (ISO 9001 i 14001), i es compromet a emplenar i aportar tots els documents que li siguen requerits per VAERSA amb aquest fi.

3. Inclusió de la clàusula ètica següent com a condició especial d'execució:

- Compliment del codi ètic publicat en la pàgina web de VAERSA.

Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori

Es presenta un informe de les entitats del sector públic adscrites a aquesta Conselleria: l'Institut Cartogràfic de València (ICV), l'Entitat d'Infraestructures de la Generalitat (EIGE) i Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV).

Les dues primeres únicament han arreglegat en l'informe els criteris socials de desempat que han inclòs en els corresponents procediments de contractació. En aquest sentit, l'**Institut Cartogràfic Valencià** presenta un expedient de contractació amb els criteris esmentats; i per la seua banda, l'**Entitat d'Infraestructures de la Generalitat** arreglega en l'informe 10 expedients (CTCM-16/2, CTCM-16/3, CTCM-16/4, CTCM-16/5, CTCM-16/6, CTCM-16/8, CTCM-16/9, CTCM-16/10, CTCM-16/11, CTCM-16/12) que incorporen aquestes clàusules de desempat.

Per tant, cal reflectir les dades referents a la incorporació de clàusules socials de l'entitat **Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV)**:

L'informe presentat destaca que les clàusules que s'indiquen a continuació es troben en els plecs de les 79 licitacions realitzades en 2016, a excepció d'aquelles en què no és aplicable per l'objecte del contracte. Així, se citen:

- Les empreses licitadores necessàriament han d'haver implantat per a l'activitat que desenvolupen un sistema de gestió ambiental certificat segons la norma internacional ISO 14.001. Així mateix, han d'haver implantat sistemes de gestió de la qualitat i de la salut i seguretat en el treball, segons les normes UNE-EN ISO 9.001 UNE-EN ISO 27.001, i OSHAS 18.001, respectivament. Els certificats han d'incloure la marca de l'entitat d'acreditació i han d'estar emesos amb un abast que cobrisca les activitats objecte d'aquest contracte. Criteri de selecció: els licitadors han de presentar els corresponents certificats o, si hi manquen, han de presentar els plans sobre gestió de la qualitat, gestió ambiental i gestió de seguretat en el treball, basat en aquestes normes.

- S'ha d'incloure en l'oferta una memòria de gestió mediambiental que describa suficientment els processos que implantarà per a l'execució dels treballs de manteniment en aquest sentit, indicant els mitjans humans i materials dedicats a aquesta funció. El pla ha d'incloure 3 àrees: la planificació, l'assegurament i el control de resultats. Es descriuran els tractaments de tots els residus contaminants que es generen en la tasca de manteniment. S'ha d'adjuntar tota la documentació que consideren d'interès. Aquesta memòria de gestió mediambiental ha d'incloure els requisits que s'indiquen en el plec tècnic sota l'epígraf "Protecció mediambiental".

- Condicions especials d'execució de caràcter social:

1. Creació d'ocupació.

2. Igualtat entre homes i dones: 50%.

Si hi ha el deure de subrogar el personal en les noves contractacions, baixes i substitucions que necessite l'execució del contracte, ha de fer-se amb l'objectiu d'aconseguir el percentatge del 50% entre dones i homes.

L'incompliment d'aquesta condició suposa la imposició al contractista de la penalització corresponent a una falta molt greu, en la forma prevista en l'apartat "G" d'aquest quadre resum.

3. Comerç just

- Quan la naturalesa del contracte així ho requerisca, l'execució del contracte s'ha de subjectar a les condicions següents:

1. La persona designada pel contractista per a exercir les funcions de direcció i coordinació dels treballs (cap o responsable tècnic), ha de rebre formació periòdica ambiental. Aquesta formació, durant el temps que dure la relació contractual, ha de ser puntualment comunicada a FGV. Qualsevol normativa espanyola o comunitària relacionada amb la protecció del medi ambient i que pugua tindre incidència en la prestació del servei, ha de ser incorporada tan ràpidament com siga possible i en qualsevol cas dins dels terminis que pugua fixar aquesta normativa.

2. La persona designada pel contractista per a exercir les funcions de direcció i coordinació dels treballs (cap o responsable tècnic), ha d'impartir als operaris encarregats de la prestació del servei les oportunes ordres relacionades amb la protecció del medi ambient.
3. El contractista, prèviament a l'adjudicació definitiva d'aquest, ha d'acreditar la implantació en la seua organització d'un sistema de gestió ambiental basat en les normes UNE EN ISO 14001, reglament europeu EMAS o equivalent. Aquest sistema de gestió ambiental ha de comprendre els serveis que s'hagen de prestar a FGV i també als centres o locals del contractista des dels quals s'hagen de prestar aquests serveis.
4. El contractista s'ha de fer càrrec en el seu nom i sota la seua titularitat dels residus perillosos i no perillosos generats per la seua activitat per a FGV i els ha de gestionar adequadament d'acord amb la normativa ambiental vigent i emmagatzemant-los en contenidors adequats a la naturalesa d'aquests fins a la retirada per part de gestor autoritzat.
5. El contractista ha de portar un registre informàtic de tots els residus, tant els perillosos, com els no perillosos, que genere per la seua activitat per a FGV i ha de facilitar a aquesta entitat, quan així li ho requerisquen, la informació continguda en aquests.
6. El contractista, en el cas de generar residus perillosos, ha d'estar en possessió de l'autorització/inscripció com a productor de residus perillosos davant de l'òrgan ambiental corresponent, i ha de facilitar aquesta autorització/inscripció a FGV, i també qualsevol document o registre, amb requeriment previ, que acredite la gestió correcta de qualsevol tipus de residu generat en la seua activitat per a FGV: documents de control i seguiment, document d'acceptació, certificació del gestor de residus o del receptor final dels residus, i també autoritzacions, llicències, certificats permisos, etc. que per exigència legal de tipus ambiental es consideren necessaris.
7. Ha de ser per compte del contractista el pagament de totes les taxes o cànon d'abocadors autoritzats, plantes de reciclatge o gestors de residus autoritzats de qualsevol índole.
8. La persona designada pel contractista per a exercir les funcions de direcció i coordinació en els treballs (cap o responsable tècnic), ha d'impartir als operaris encarregats dels treballs, les ordres i instruccions oportunes relacionades amb l'adequada gestió ambiental.

Aquestes condicions especials d'execució del contracte completen les instruccions que sobre aquesta matèria estiguen arreplegades en el plec tècnic.

L'incompliment comportarà, en funció de la gravetat i de la repercussió per a la realització normal dels treballs, indistintament la imposició de les penalitats que es definisquen en aquest plec o la resolució del contracte.

Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

Durant l'any 2016, s'ha tramitat en la Conselleria un procediment d'ocupació temporal de domini públic, expedient AODP16/SUBS/01 "Autorització de l'ocupació del domini públic mitjançant màquines expenedores de productes de begudes calentes i fredes, i productes alimentaris sòlids (no peribles), en l'edifici situat en el passeig de l'Albereda, número 16, de València, seu de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació". En aquesta autorització es destaca la inclusió de les següents clàusules de caràcter social:

- Les màquines expenedores que s'hagen d'instal·lar han de ser de baix consum energètic i utilitzar il·luminació tipus LED.
- Les màquines expenedores que s'hagen d'instal·lar han d'utilitzar gasos refrigerants que no continguen HCFC o HFC.

- Els productes de café, sucre, cacau i te que es dispensen en les màquines han d'haver-se produït complint els paràmetres de la Resolució del Parlament Europeu sobre comerç just i desenvolupament (A6-0207/2006).

Els contractes en què els distints centres directius han inclòs clàusules de caràcter social:

La **Subdirecció General d'Atenció a la Ciutadania i Qualitat i Inspecció de Serveis** presenta un informe en què es detalla que, en relació amb la introducció de condicions especials d'execució de caràcter social, mediambientals o ètiques, en la contractació menor no hi ha anuncis de licitació ni plecs de clàusules administratives particulars en els quals calga detallar aquestes condicions especials d'execució. No obstant això, en diversos contractes menors en què sí que hi ha una memòria tècnica, s'han introduït condicions especials d'execució de caràcter mediambiental, com són:

- **Manteniment ambiental:** d'aquesta manera, s'han d'establir una sèrie de criteris i mesures amb l'objectiu d'optimitzar el consum de recursos associats a l'ús d'un edifici o instal·lació, i també de minimitzar la generació de residus i garantir que aquests es gestionen de forma adequada.

La tasca de l'empresa adjudicatària ha de ser la gestió i retirada a un punt net dels residus generats, com ara greixos, olis, refrigerants, tubs fluorescents, llums, bateries, piles... D'aquesta manera l'empresa adjudicatària ha de disposar dels respectius contenidors per a l'arreplega controlada dels residus fins a la retirada a punt net.

- **Depositar el fem prèviament seleccionat** en els despatxos, entre paper, plàstic i matèria orgànica, si n'hi ha, en els contenidors corresponents que es troben en l'exterior de l'edifici.

La **Direcció General de Transparència i Participació**, presenta un informe que destaca l'aplicació de clàusules socials com a condició especial d'execució en el contracte CNMY16/SDGTYP/15 "Servei de creativitat pròpia a diferents suports i pla de mitjans per al programa palaus transparents i subministrament de plaques de senyalització i material imprès divers per a la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació", en concret les següents:

- De conformitat amb el punt huité, apartat 2.c.1a, de l'Acord de 27 de març de 2015, del Consell, l'adjudicatària ha de contractar un 10% de persones compreses en algun dels col·lectius amb dificultat d'accés al mercat laboral esmentats en aquest acord.

- L'empresa adjudicatària ha de presentar declaració responsable de la seua gestió ambiental. En aquest sentit, tant el paper, la tinta utilitzada, com els processos, han de ser respectuosos amb el medi ambient, Així mateix, l'empresa ha de disposar d'un sistema de gestió integrada de residus.

La **Direcció General de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern**, ha tramitat el contracte menor de serveis CNME16/DGRSIFA/006 "Impressió de 600 exemplars en valencià i 400 en castellà de la Guia pràctica per a la inclusió de clàusules de responsabilitat social en la contractació i en subvencions de la generalitat i el sector públic", que incorpora la següent clàusula mediambiental:

- **Característiques de la publicació:**

Interiors 4+4 paper cuixé mat de 110 g. Paper reciclat ecològic.

Cobertes 4+0 cartolina reciclada de 350 g glasofonat brillant.

5. SUBVENCIONS

5.1. Introducció

L'Acord de 27 de març de 2015, en l'apartat nové, estableix disposicions relatives a la incorporació de criteris socials en les convocatòries de subvencions i ajudes.

Disposa que sempre que es trobe previst en les corresponents bases reguladores, i quan l'objecte de la subvenció pugua ser rellevant en relació amb aspectes de caràcter social, com la igualtat entre dones i homes, la integració social i laboral de persones amb discapacitat i d'altres col·lectius de població especialment desfavorits, cal tindre en consideració criteris objectius:

- a) Principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes, perspectiva de gènere i desenvolupament d'actuacions dirigides a la igualtat efectiva de dones i homes.
- b) Creació d'ocupació per a persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33% a través de l'execució de les activitats objecte de la subvenció.
- c) Si es subcontracta, que es realitze amb entitats socials o sense ànim de lucre.
- d) Que concórreguen a la convocatòria empreses d'inserció sociolaboral definides com a tals d'acord amb la corresponent normativa estatal i autonòmica.

Preferència en l'adjudicació, en cas d'empat, de les millors proposicions en la puntuació final obtinguda d'aquelles empreses que acrediten amb anterioritat a la publicació de la norma:

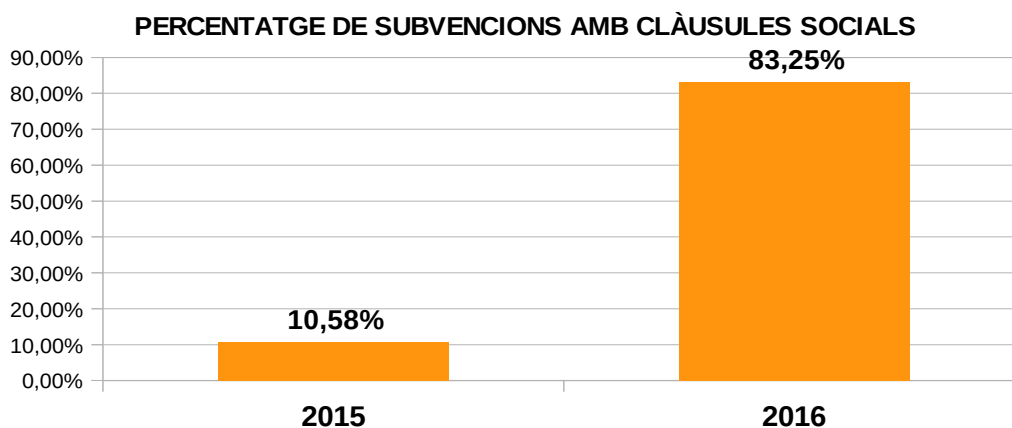
- Major percentatge de persones treballadores amb discapacitat en relació a les plantilles d'aquestes.
- Compromís a contractar un major percentatge de persones discapacitades durant l'àmbit temporal de l'ajuda.
- Major percentatge de persones entre col·lectius de població especialment desfavorides.

5.2. Aplicació de clàusules de responsabilitat social en matèria de subvencions

S'ha tingut en compte la informació facilitada per les conselleries i els seus ens instrumentals als efectes d'estadística només s'han computat aquelles bases reguladores i resolucions de convocatòries publicades en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* durant l'exercici 2016, no computant-se perquè les bases reguladores i/o resolucions de convocatòries que, segons informació facilitada estaven pendents de tramitació en data entrega de l'informe.

CONSELLERIES I SECTOR PÚBLIC	Bases reguladores i resolucions de convocatòries publicades exercici 2016	Bases reguladores i resolucions convocatòries amb clàusules de responsabilitat social
Presidència Agència Valenciana de Turisme	6	6
Vicepresidència Igualtat i Polítiques Inclusives IVAJ	33	20
Hisenda i Model Econòmic Institut Valencià de Finances	2	1
Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	5	1
Educació, Investigació, Cultura i Esport	43	40
Sanitat Universal i Salut Pública	8	6
Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball IVACE Servef	30	29
Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural	54	45
Institut Cartogràfic de València (Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori)	3	3
Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació	13	13
TOTAL	197	164

6. CONCLUSIONS

De les dades reflectides en aquest informe, i basant-se en tot allò que s'ha exposat, es poden extraure les conclusions següents respecte del compliment durant l'exercici 2016 de l'Acord de 27 de març de 2015, pel qual s'estableixen directrius per a l'aplicació de clàusules de caràcter social en la contractació de l'Administració de la Generalitat i el sector públic, i també en matèria de subvencions de l'Administració de la Generalitat:

A) En l'apartat referent a la **reserva de contractes**, cal destacar que no s'ha complit l'objectiu que estableix el punt 3 de l'apartat cinqué de l'esmentat acord, que disposa que els contractes reservats han de representar en còmput anual, almenys, el 3% del nombre de contractes adjudicats en l'exercici pressupostari immediatament anterior, en cada una de les conselleries en què s'estructura el Consell, i també en cada una de les entitats del sector públic dependents de la Generalitat. Val a dir que és preceptiva l'emissió d'un informe motivat en el cas que no s'assolisca aquesta xifra.

De les dades que figuren en aquest informe s'observa que la quantia total que representen els contractes reservats ascendeix a 48.976,58 euros, la qual cosa difícilment suposa que s'haja aconseguit aquest objectiu.

B) Respecte a la inclusió **de clàusules de responsabilitat social en els procediments de contractació pública**, si bé la majoria de conselleries i organismes del sector públic estan introduint-les, s'ha d'avançar i apostar de forma clara per una contractació pública responsable que consolide l'adopció de forma permanent criteris de responsabilitat social.

C) Finalment i, quant a l'atorgament **d'ajudes i subvencions**, es pot concloure, a la vista de les dades manifestades que, d'un total de 197 bases reguladores i resolucions de convocatòries, 164 arpleguen clàusules socials, la qual cosa representa el 83,25 % del conjunt, i per tant es tracta d'una pràctica comuna assumida per la totalitat de conselleries i organismes del sector públic.

Director general de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern